

CERCETĂRI ARHEOLOGICE ÎN AȘEZĂRI DIN SECOLELE V-XV ÎN PARTEA DE SUD-EST A JUDEȚULUI VASLUI

Marin Rotaru, Cristian Onel

Abstract

Recent archaeological investigations have resulted to the accumulation of a large amount of historical, archaeological, linguistic, ethnographic information, etc. about the period of the V-XV centuries. Recent archaeological surface analyses, allowed rescuing some important iron, bone and stone objects, which enrich the material civilization dower of this period and of the South East area of Vaslui County.

Investigațiile arheologice din ultima vreme au dus la acumularea unui mare volum de informații de ordin istoric, arheologic, lingvistic, etnografic etc. cu privire la perioada secolelor V-XV. Cercetările arheologice recente, de suprafață, au permis salvarea unor importante obiecte din fier, os și piatră - care îmbogățesc zestrea de civilizație materială a acestei perioade.

Prelucrarea fierului

Așezările din perioada secolelor V-XV din județul Vaslui au fost cercetate cu interes deosebit și inventariate de neobositul arheolog Ghenuță Coman¹. Au fost cartate 608 stațiuni, grupate în 176 localități, din care în 31 există continuitate de locuire din secolul al IV-lea până în secolul al XI-lea și chiar până în secolul al XV-lea². Multe dintre aceste așezări se află în partea de sud-est a județului Vaslui, în stepa colinară Horincea-Elan-Prut. De aici au rezultat foarte multe unelte de fier, confecționate în atelierile locale, în așa-zisele „case ale fierarilor”³, aflate în mai toate așezările cercetate, unde s-au descoperit lupe de minereu de fier, bucăți de zgură mai mici sau mai mari, dar și urme de cuptoare pentru redus minereul de fier.

În casele fierarilor se realizau toate uneltele necesare în gospodărie, în agricultură, armele și accesoriile la diferite unelte de lemn.

Dintre obiectele de fier, cele mai des folosite în gospodărie erau **cuțitele**. Câteva cuțite care provin din secolele V-VII s-au descoperit la Giurcani-N⁴ (fig. 3/1) și Horga⁵ (fig. 3/7). Din secolele VIII-XI sunt cuțitele de la Mălușteni-Leaua⁶ (fig. 3/5), Bârlălești-Stanția⁷, Horga (fig. 6/1), Giurcani-N (fig. 4/2), Murgeni-Gura Bujorâni⁸ (fig. 3/8).

Cuțitele sunt în general scurte, cu coada îngustă, pentru a se fixa într-un mâner de lemn sau de corn, dar și cuțite cu orificii pentru fixarea plăselelor cu ajutorul unor nituri. Un cuțit de dimensiuni mai mari s-a descoperit la Giurcani-N (fig. 7/4).

Alte unelte folosite la tăiat erau **cosoarele**. Cele descoperite la Murgeni-Gura Bujorâni (fig. 3/2), Bârlălești-Stanția (fig. 3/9), Șuletea-Șipote⁹ (fig. 3/6), Giurcani-N (fig. 4/1) și Mălușteni-Leaua (fig. 3/5) din secolele VIII-XI erau folosite în viticultură, grădinarit și alte activități gospodărești.

Cuie din fier cu floarea rotundă au fost descoperite în așezările de la Giurcani-N (fig. 5/2; 6/7), Șuletea-Șipote (fig. 5/3, 6), Popeni-Cerchez¹⁰ (fig. 5/4, 8), Halta Dodești¹¹ (fig. 5/5) și sunt datate în secolele IX-XII.

Alte trei cuie din fier (fig. 6/8-10), un topor (fig. 7/2), un ciocan folosit în fierărie (fig. 7/1) și o seceră (fig. 4/3) au fost descoperite la Bursuci¹², comuna Epureni, pe ruinele fostei mănăstiri Soci, construită la obârșia Dumitrei, ctitorită de Bogdan al II-lea, tatăl lui Ștefan cel Mare, așa cum menționează un document din 10 septembrie 1452 (Ion M. Bălănescu, *Epureni 500. File de monografie*, 1995, p. 127), unde exista și un atelier de fierărie.

O **verigă din fier** provenită de la Rai-Gura Hulubăț¹³ (fig. 6/6) și un **străpungător** de la Șuletea-Șipore (fig. 3/4) sunt asemănătoare cu cele descoperite la Dodești¹⁴, din secolele V-VII. O altă verigă de fier cu capetele suprapuse, folosită timp îndelungat, s-a descoperit la Lupești¹⁵ (fig. 6/14) și provine dintr-o locuință din secolele XII-XIII.

De la Șuletea-Șipote provine o **daltă** masivă din fier (fig. 6/2), de forma unei bare, lungă de 14,5 cm, folosită la scobitul și găuritul lemnului, ea fiind asemănătoare cu dălțile descoperite la Biserița-Garvăn¹⁶

În așezarea de la Mălușteni-Leaua s-au descoperit două **cataramă**: una din **fier** (fig. 6/13), datată în secolele VIII-IX¹⁷ și o alta din **bronz** (fig. 6/11), din secolele XII-XIII.

Un fragment dintr-o **limbă de clopot** s-a găsit în așezarea de la Rai-Gura Hulubăț (fig. 6/5) și poate fi datată în secolele V-VIII, ca și cea descoperită la Dodești¹⁸

Într-o locuință din secolele XI-XII de la Mălușteni-Leaua s-a găsit un fragment de **ciocan** (fig. 6/12), circular în secțiune.

O **ancoriță** de fier, folosită pentru fixarea toartelor la gălețile de lemn (fig. 3/3) s-a găsit în așezarea de la Murgeni-Gura Bujorăni și este asemănătoare cu cea de la Poiana¹⁹, din secolele VIII-IX.

La Giurcani-N s-a descoperit o **seceră** (fig. 7/3), asemănătoare cu o alta de la Păcuiul lui Soare²⁰

Pe valea pâraului Bujoreni, comuna Zorleni, într-o așezare descoperită în periegezele din anul 2005²¹, în preajma izvoarelor, s-a descoperit o **potcoavă** (fig. 5/7) din secolele XIII-XIV, asemănătoare cu potcoava de la Păcuiul lui Soare²²

În zonă s-au descoperit trei **amnare** de forma literei B. Primul, descoperit la Giurcani-N, are lungimea de 6,8 cm. (fig. 1/1). Este alcătuit dintr-o tijă în patru muchii, care se subțiază către capete și formează două bucle cu extremitățile încovoiate la exterior. Al doilea exemplar, descoperit la Popeni-Cerchez (fig. 1/2), este asemănător cu primul, are o lungime de 7,1 cm, iar buclele mai mari sunt lipite de tijă verticală mai bine profilată spre interior. Exemplarul al treilea este descoperit la Rai-Gura Hulubăț (fig. 1/3). Este mai mic decât celelalte două (5,8 cm.) și are buclele adunate către interior. Toate exemplarele sunt bine păstrate și seamănă cu cele descoperite la Dinogetia²³ - datate în secolul al XIII-lea.²⁴

Topoarele de luptă

Deosebit de importante sunt trei topoare de luptă. Primul topor provine de la Bârlălești (fig. 8/1), descoperit întâmplător în primăvara anului 2005 de locuitorul Pavel Neculai. Tot de aici provine și un vârf de săgeată (fig. 8/2). La locul descoperirii, situat în partea de sud a satului, nu s-au găsit urme de locuire. Toporul este lucrat dintr-o bucată de fier modelată prin forjare. Are corpul îngust, cu muchia

<http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

înalță (30 mm.) și rectangular în secțiune, trunchiul fiind subțire și lătit în zona de fixare a cozii, sub forma unor aripioare triunghiulare. Gaura cozii a fost realizată prin străpungere la cald, cu ajutorul unui dorn cu diametrul de 32 mm. Corpul gros spre muchie și subțire spre tăiș este arcuit spre interior. Tăișul, simetric pe ambele fețe, este lătit (56 mm.) și ușor curbat. Piesa are înălțimea de 200 mm. și greutatea de 1024 gr. Muchia are urme vizibile de folosire. Este o execuție reușită prin proporția volumelor și a muchiilor curbate.

Toporul de la Bârlălești este asemănător cu cele descoperite la Păcuiul lui Soare²⁵, fiind datate în secolele X-XI. Aceste topoare sunt clasificate de Ioan-Emil Emandi²⁶ „de tipul I” (cu corpul îngust și aripioarele laterale în dreptul găurii de înmănușare) și datate în intervalul secolelor IX-XII. R. Muller consideră că acest tip de topor, dacă depășește 150 mm., se încadrează în intervalul secolelor X-XI.²⁷ Ținând cont de aceste precizări, considerăm că toporul de la Bârlălești poate fi datat în secolele X-XI.

În apropierea locului unde a fost găsit toporul a apărut și un **vârf de săgeată** din fier (fig. 3/2), cu peduncul subțire și circular în secțiune, cu lama de formă triunghiulară și rombică în secțiune, având la bază o proeminență inelară. Vârful are lungimea de 93 mm. Este asemănător cu vârful de la Dodești²⁸, descoperit în locuința nr. 5, din secolele X-XI, dar și cu cele de la Păcuiul lui Soare²⁹.

Un alt topor provine de la Giurcani-N, dintr-o așezare prezentată mai sus³⁰ (fig. 9/1) și a fost găsit la adâncimea de 50-60 cm., în urma unor lucrări agricole. Și acest topor a fost lucrat dintr-o bucată de fier modelată prin forjare. Se înscrie în seria celor cu corp îngust, ceafa rotunjită, cu două aripioare trase din muchie la partea superioară și alte două aripioare laterale în dreptul găurii de fixare. Aripioarele s-au obținut prin decuparea din ceafă a unor bucăți triunghiulare de metal. Gaura de fixare a cozii a fost realizată prin îndoirea unei extremități a barei de fier, în prealabil subțiată în jurul unui obiect rotund, sudarea făcându-se așa cum se observă pe muchie, unde a apărut o fisură, procedeu curent întrebuințat.³¹ Datorită folosirii îndelungate a muchiei, gaura de fixare a cozii s-a ovalizat. Aripioarele de pe muchie și cele laterale din dreptul găurii de înmănușare îi asigură toporului o stabilitate bună. Trecerea de la ceafă la lamă se face printr-un gât scurt. Lama este subțiată spre tăiș și arcuită spre interior. Tăișul are lungimea de 60 de mm. Toporul are lungimea de 210 mm., diametrul maxim al găurii pentru coadă are 45 mm, iar greutatea 1105 g. Se înscrie în tipul celor cu corpul îngust, cu aripioarele laterale la muchie și în dreptul orificiului pentru coadă³² și se datează în secolele X-XII.

Al treilea topor s-a descoperit la Halta Dodești³³ (fig. 11), într-o așezare situată pe un grind, pe malul stâng al râului Bârlad, la sud-est de satul Sârbi, comuna Banca, unde se află și o așezare din secolele VIII-XI. Toporul este realizat dintr-o bară de fier, rectangulară în secțiune (28-29 mm.), modelată prin forjare. Gaura cozii are diametrul de 35 mm., iar cele două „aripioare” sunt mai puțin profilate în comparație cu ale celorlalte topoare, dar nu slăbesc cu nimic buna fixare a piesei în coadă, deoarece are o greutate mai mică (570 gr.) și coada e destul de groasă. Corpul piesei este îngust, iar tăișul puțin convex și îngust are ruptă o parte, din vechime. Lungimea toporului este de 168 mm. În jurul găurii pentru fixarea cozii și sub aceasta, pe ambele părți, este o concavitate creată în timpul prelucrării la cald. Ca și celelalte topoare se

<http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

include în tipul I, „...cu corpul și tăișul îngust, ușor arcuit și ceafa scundă sau turtită”³⁴. Este asemănător cu topoarele de la Giurcani și Bârlălești, dar și cu cele de la Dragosloveni, comuna Dumbrăveni, județul Vrancea³⁵, Țolici, comuna Petricani, județul Neamț³⁶ - datate în secolele X-XI.

Topoarele prezentate mai sus puteau fi utilizate „în primul rând ca armă și în al doilea rând ca unealtă de tăiat”³⁷.

Cel de al patrulea topor (fig. 10/1) a apărut în grădina învățătorului Istrate Marcel³⁸ din localitatea Mălușteni. Tot de aici provine și un **vârf de săgeată** (fig. 8/2). În locul descoperirii nu există urmele unor vestigii. Din spusele găsitului, piesele au apărut la suprafața solului, în urma unor lucrări agricole. Toporul are lungimea de 206 mm., diametrul orificiului de fixare a cozii este de 37 mm., lungimea tăișului de 64 mm., iar greutatea de 740 gr., fiind bine păstrat.

Toporul are corpul îngust, ceafa cilindrică și două aripioare în prelungirea muchiei. Lama este puțin curbată spre interior și subțiată foarte mult încă de sub orificiul cozii, scoțând în evidență zona de fixare a cozii. Toporul de la Mălușteni este asemănător cu cel de la Săvinești, județul Neamț³⁹, datat în secolele XIII-XIV și se încadrează în tipul X „topoare cu corpul triunghiular” - după clasificarea lui Ioan-Emil Emandi⁴⁰.

Vârful de săgeată este realizat din fier și are frunza plată. Piesa este bine păstrată, are lungimea de 110 mm., iar tubul de fixare are la intrare 8 mm. și adâncimea de 30 mm., cu un mic orificiu de fixare pe tub. Vârful de săgeată poate fi datat în secolele X-XI, găsindu-și analogii la Dinogetia⁴¹, Horga, Râșcani⁴² și Epureni⁴³.

Topoarele prezentate mai sus puteau fi utilizate „în primul rând ca armă și în al doilea rând ca unealtă de tăiat”⁴⁴.

Apariția celor trei topoare - care au fost folosite de populațiile românești de la sfârșitul culturii Dridu în această parte a Moldovei - este foarte importantă pentru că lărgeste aria de răspândire a acestora, fiind probabil realizate în ateliere locale sau importate din alte zone.

Un **otic** s-a descoperit la Sărățeni-Murgeni⁴⁵, într-o așezare cu urme de locuire din secolele VIII-IX, X-XI, situată în fața școlii din sat, unde s-au mai descoperit un topor și o seceră din fier (fig. 12). A fost realizat, prin forjare, dintr-o bară de fier, rectangulară în secțiune. Tubul de fixare a cozii are la intrare 30 mm., adâncimea de 90 mm. și la partea superioară un orificiu pentru cui. Partea activă, în formă de semilună, are lipsă un colț. Unealta a fost folosită și în alte activități, fiindu-i deformată partea superioară a tubului de fixare de loviturile de ciocan. Oticul, foarte bine păstrat, are lungimea de 160 mm. și greutatea de 205 gr. Asemenea unelte s-au descoperit în zonă la Dodești și Floreni⁴⁶ și sunt datate în secolele X-XI.

Prelucrarea oaselor

Singurele unelte realizate din os erau împungătoarele. Acestea s-au descoperit în așezările de la Șuletea-Șipote (fig. 6/3-4) și Popeni-Cerchez (fig. 2/10). Exemplare asemănătoare s-au descoperit la Dodești⁴⁷, dar și la Igești, Fălciu, Epureni și Giurcani⁴⁸.

Gresiile pentru ascuțit (cutele), foarte numeroase, erau folosite de bărbați la ascuțirea cuțitelor, cosoarelor, coaselor, vârfurilor de săgeți, sulilor etc. Erau

confecționate din gresii tăiate regulat și uneori perforate la un capăt pentru a fi agățate la brâu cu un fir de ață. O gresie de acest fel, de culoare verde, s-a descoperit la Popeni-Cerchez (fig. 2/4). Gresiiile erau folosite pe cele patru suprafețe, iar unele au urme de ascuțire a unor vârfuri, cum sunt cele de la Giurcani-N (fig. 1/9; 2/1), Popeni-Cerchez (fig. 1/7-8), Bârlălești-Stanția (fig. 2/5-6). Pe lângă acestea s-au găsit și două bucăți de gresie cu un contur neregulat, purtând urme de folosire de la ascuțirea împungătoarelor de os sub formă de canale. O gresie s-a descoperit la Giurcani-N (fig. 2/2) și cealaltă la Popeni-Cerchez (fig. 2/7). Gresii asemănătoare s-au întâlnit la Dodești⁴⁹, Dinogetia⁵⁰, Poiana⁵¹, fiind date în secolele VIII-XI.

Fusaiolele, destul de numeroase, sunt confecționate din lut ars și au diferite forme: bitronconice (fig. 1/4 ; 2/9; 6/15), ovale în secțiune (fig. 1/6), ornamentate (fig. 2/8). Ele apar în toate așezările menționate.

Materialele prezentate, prin varietatea lor, vin să îmbogățească zestrea antichităților ce au aparținut populației rurale autohtone din această parte a Moldovei secolelor V-XV.

NOTE

1. Ghenuță Coman, *Statornicie, continuitate. Repertoriul arheologic al județului Vaslui*, 1980; *Cercetări arheologice în sudul Moldovei cu privire la secolele V-XI*, în „SCIV”, 20, București, 1969, 2, p. 287-314; *Cercetări arheologice în sudul Moldovei cu privire la secolele V-XI (steapa colinară Horincea-Elan-Prui)*, în „Arh. Mold.”, IV, 1969, p. 277-315; *Contribuții la cunoașterea fondului etnic al civilizației secolelor V-XIII în jumătatea de sud a Moldovei*, în „Carpica”, XI, 1979, p. 181-216; *Instalații pentru foc în așezările culturii Dridu în sudul Moldovei*, în „Danubius”, IV, 1970, Galați, p. 161-164.
2. Idem, *Contribuții la cunoașterea...*, p. 187.
3. I. Bamea, *Dinogetia, I. Așezarea feudală timpurie de la Gârvan*, București, 1967, p. 70-72.
4. Ghenuță Coman, *Statornicie...*, p. 143.
5. *Ibidem*, p. 131, XXVIII. 24.
6. *Ibidem*, p. 174, XLII. 10.
7. *Ibidem*, p. 130, XXVIII. 16.
8. *Ibidem*, p. 186, XLV. 6.
9. *Ibidem*, p. 233, LX. 1.
10. *Ibidem*, p. 144, XXX. 15.
11. *Ibidem*, p. 267, LXIX. 7.
12. *Ibidem*, p. 130, XXVIII. 19.
13. *Ibidem*, p. 191, XLV. 59.
14. Dan Gh. Teodor, *Teritoriul est-carpatic în secolele V-XI*, Iași, 1978, p. 163, fig. 4/6.
15. Ghenuță Coman, *op. cit.*, p. 175, XLII. 14.
16. I. Bamea, *op. cit.*, p. 82, fig. 42/1-4.
17. Dan Gh. Teodor, *Continuitatea populației autohtone la est de Carpați în secolele IV-XI en.*, Iași, 1984, p. 85, fig. 36/11.
18. *Ibidem*, p. 29, fig. 6/11.
19. Mugur Andronic, *Poiana - o așezare din secolele VIII-XI d. Chr.*, Suceava, 2005, p. 89, pl. 24/3.
20. Petre Diaconu, Silvia Baraschi, *Păciul lui Soare*, vol. II, 1977, p. 33, fig. 16/1.
21. Marin Rotaru, Gheorghe Gherghe, *Cercetarea arheologică a Văii Bujorâni*, în „Elanul”, 39, mai 2005, p. 1-4.
22. Petre Diaconu, Silvia Baraschi, *op. cit.*, p. 36, fig. 22/7.
23. I. Bamea, *op. cit.*, p. 75-76, fig. 38/24-27.
24. Petre Diaconu, Silvia Baraschi, *op. cit.*, p. 39-40.
25. *Ibidem*, p. 138, pl. XX/1-2.
26. Ioan-Emil Emandi, *Cercetări privind uneltele de tăiat de pe teritoriul României în perioada secolelor IX-XVII*, în „Studii și comunicări de istorie a civilizației populare din România”, vol. II, Muzeul Bruckental, Sibiu, 1981, p. 19-65.
27. R. Muller, în „Acta Arheologica”, XXVII, 1975, Budapesta, p. 66.
28. Dan Gh. Teodor, *Continuitatea populației...*, p. 116, fig. 62/1.
29. Petre Diaconu, Silvia Baraschi, *op. cit.*, p. 140, c, fig. 105/24, 25; pl. 21/20.
30. Vezi nota 4.
31. Ioan-Emil Emandi, *op. cit.*, p. 19-65.

-
32. *Ibidem*.
 33. Ghenuță Coman, *op. cit.*, p. 26, LIX. 8.
 34. Dan Gh. Teodor, *Topoare medievale timpurii în regiunile carpato-nistrene. Temeiuri ale civilizației românești în context european*, Iași, Editura Accent, 2003, p. 185.
 35. Maria Comșa, Gh. Constantinescu, în „SCIV”, 20, 1969, 3, p. 432, fig. 5/5.
 36. Ioan-Emil Emandi, *op. cit.*, p. 31, fig. 1/5.
 37. *Ibidem*.
 38. Mulțumim și pe această cale domnului Marcel Istrate care ne-a pus la dispoziție piesele.
 39. Marius Alexianu, Ștefan Scorțaru, *Două topoare din evul mediu descoperite în județul Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, XV-XVII, 1987, p. 159-165, fig. 2/1.
 40. Ioan-Emil Emandi, *op. cit.*, p. 40.
 41. I. Barnea, *op. cit.*, p. 339, fig. 182/25.
 42. Ghenuță Coman, *op. cit.*, p. 365, fig. 135/1, 10.
 43. Ghenuță Coman, *Cercetări arheologice cu privire la secolele V-XI în sudul Moldovei (Stepa colinară Horincea-Elan-Prut)...*, p. 277-315, fig. 12/1.
 44. Ioan-Emil Diamandi, *op. cit.*, p. 43.
 45. Ghenuță Coman, *op. cit.*, p. 190, XLV. 48.
 46. *Ibidem*, p. 372, fig. 162/2-6.
 47. Dan Gh. Teodor, *op. cit.*, p. 82, fig. 34/1-6.
 48. Ghenuță Coman, *Statornicie...*, p. 366, fig. 156/1-10.
 49. Dan Gh. Teodor, *op. cit.*, p. 86-87, fig. 37 și 38.
 50. I. Barnea, *op. cit.*, p. 82, fig. 42/12-14; 43/16.
 51. Mugur Andronic, *op. cit.*, p. 103, fig. 29/1-2.

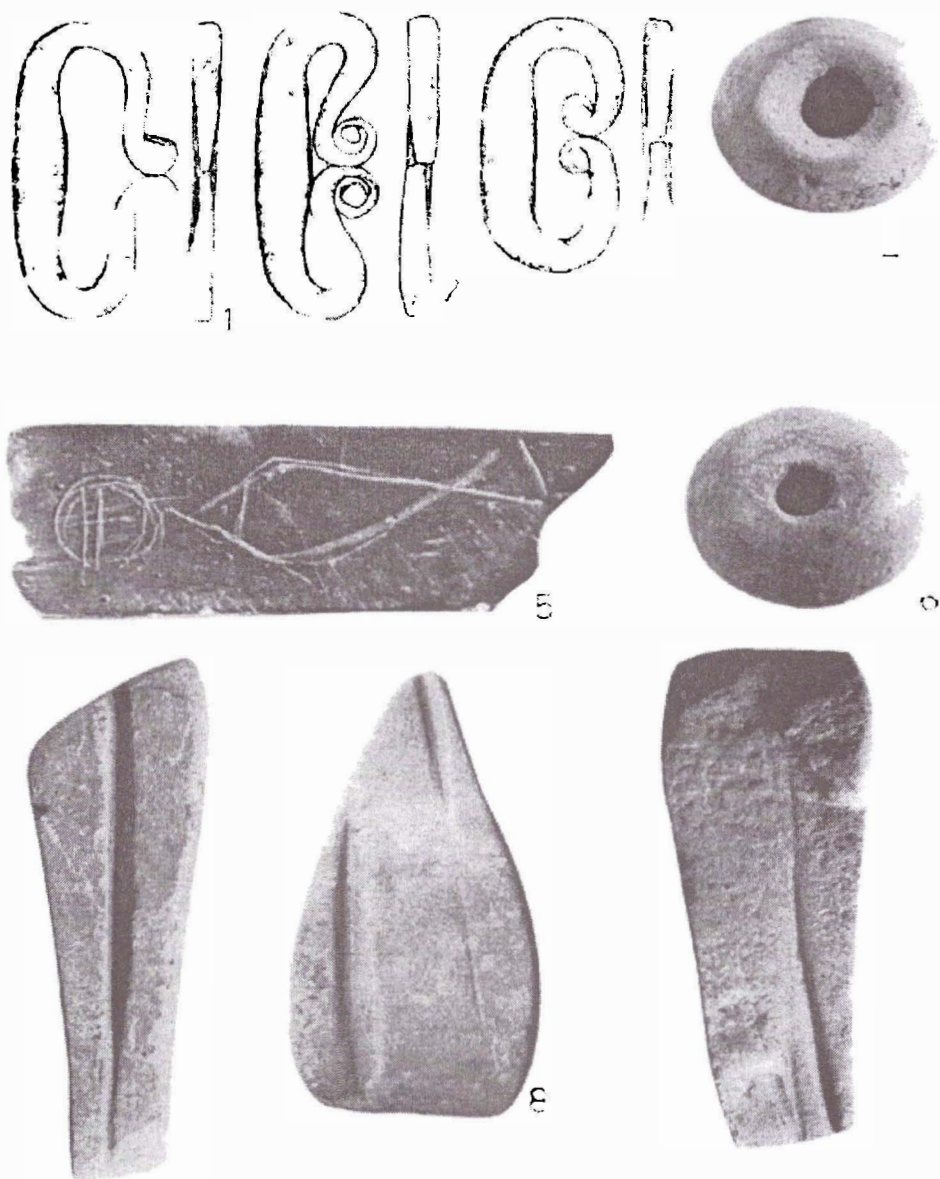

Fig. 1. – Amnare (1-3), fusaiole (4,6), gresii pentru ascuțit (5,7-9): 1,9, Giurcani-N;
2, Popeni-Cerchez; 3, Rai-Gura Hulubăț; 4, Mălușteni; 5-6, Șuletea-Șipote;
7-8, Bârlălești-Stanția.

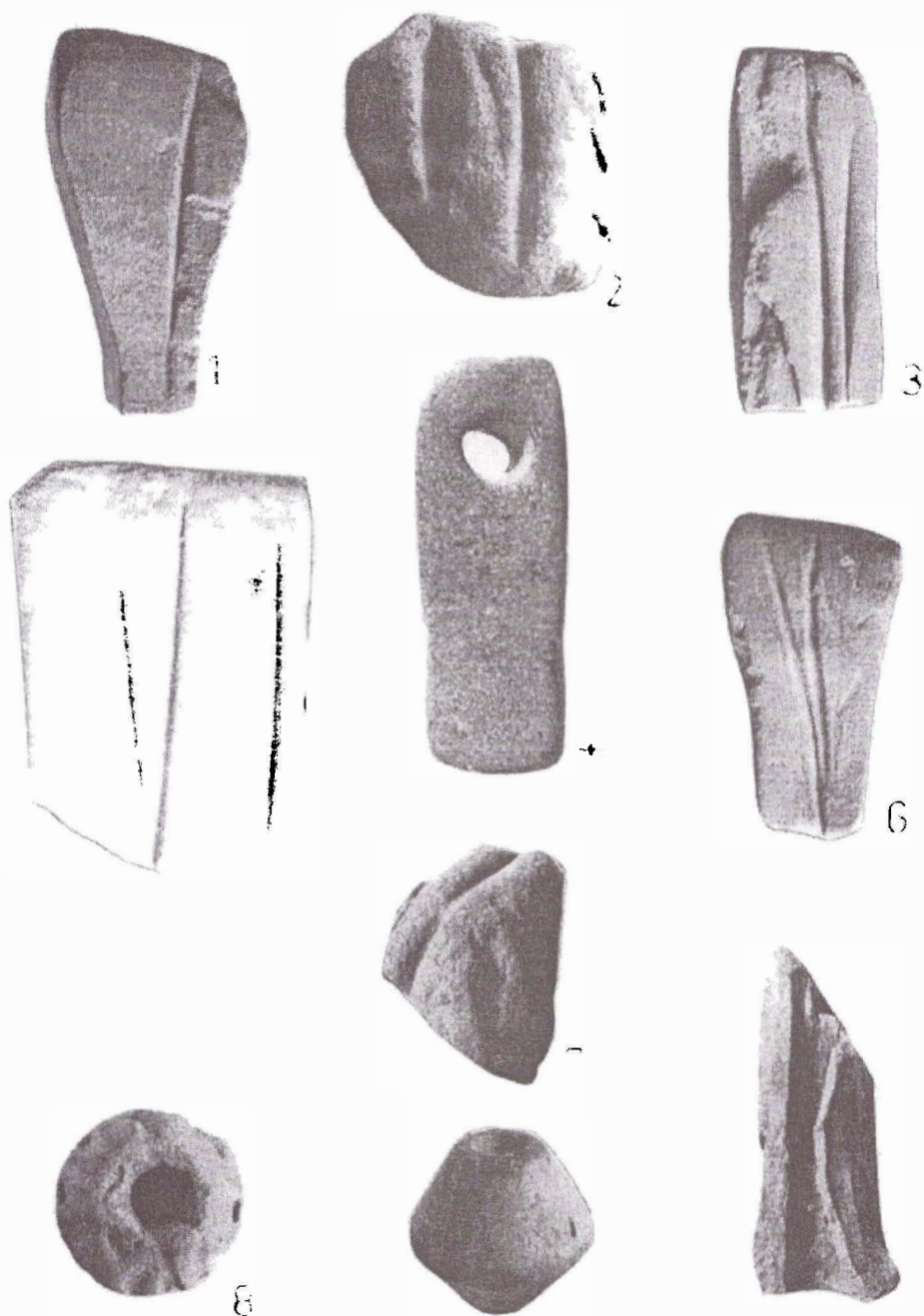

Fig. 2. – Gresii pentru ascuțit (1-7), fusaiole (8-9), împungător (10): 1-2, Giurcani-N; 3,5-6, Bârlălești-Stanția; 4,7,10, Popeni-Cerchez; 8-9, Rai-Gura Hulubăț.

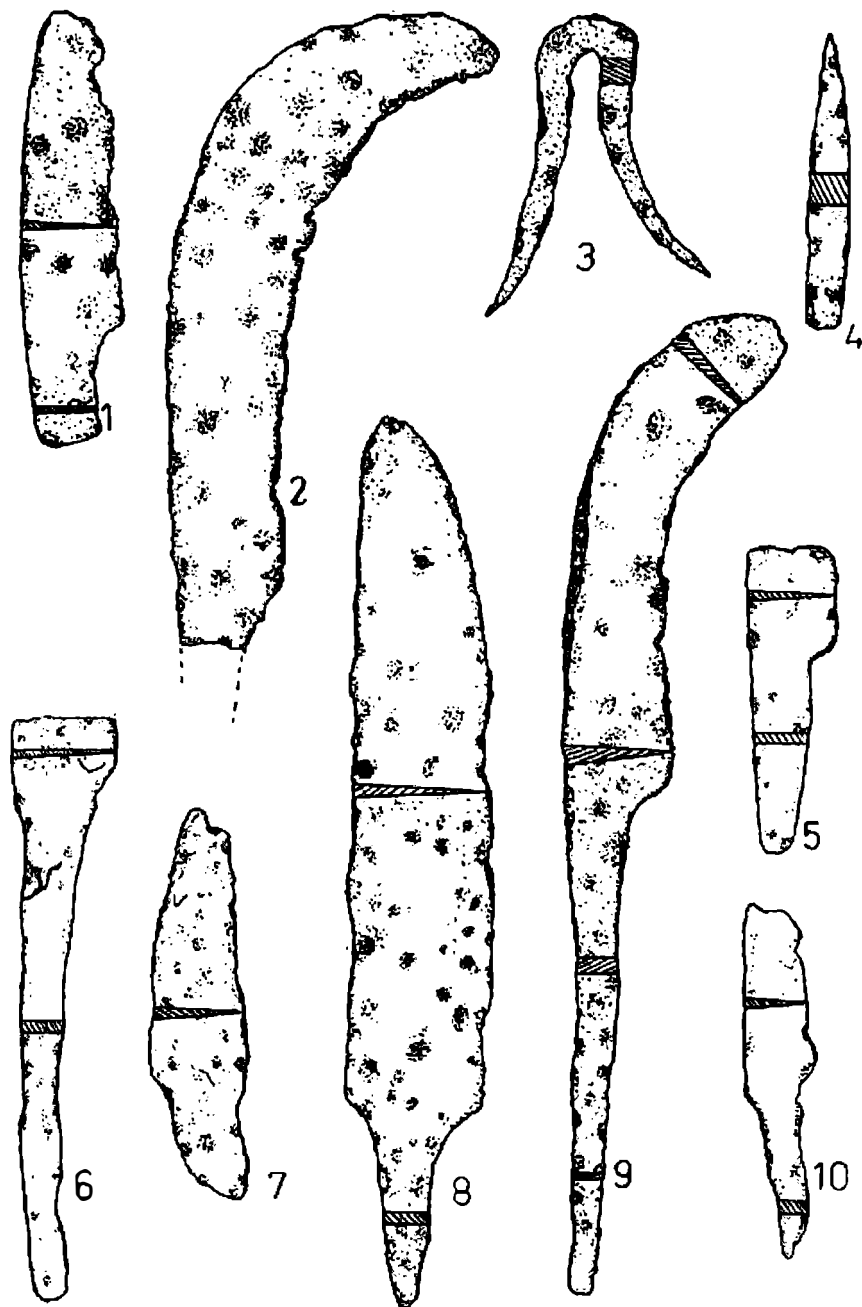

Fig. 3. – Unelte de fier: 1, Giurcani- N; 2-3, 8, Murgeni- Gura Bujorăni; 4, Șuletea- Șipote; 5, Mălușteni- Leaua; 7, Horga; 9-10, Bârlălești- Stanția.

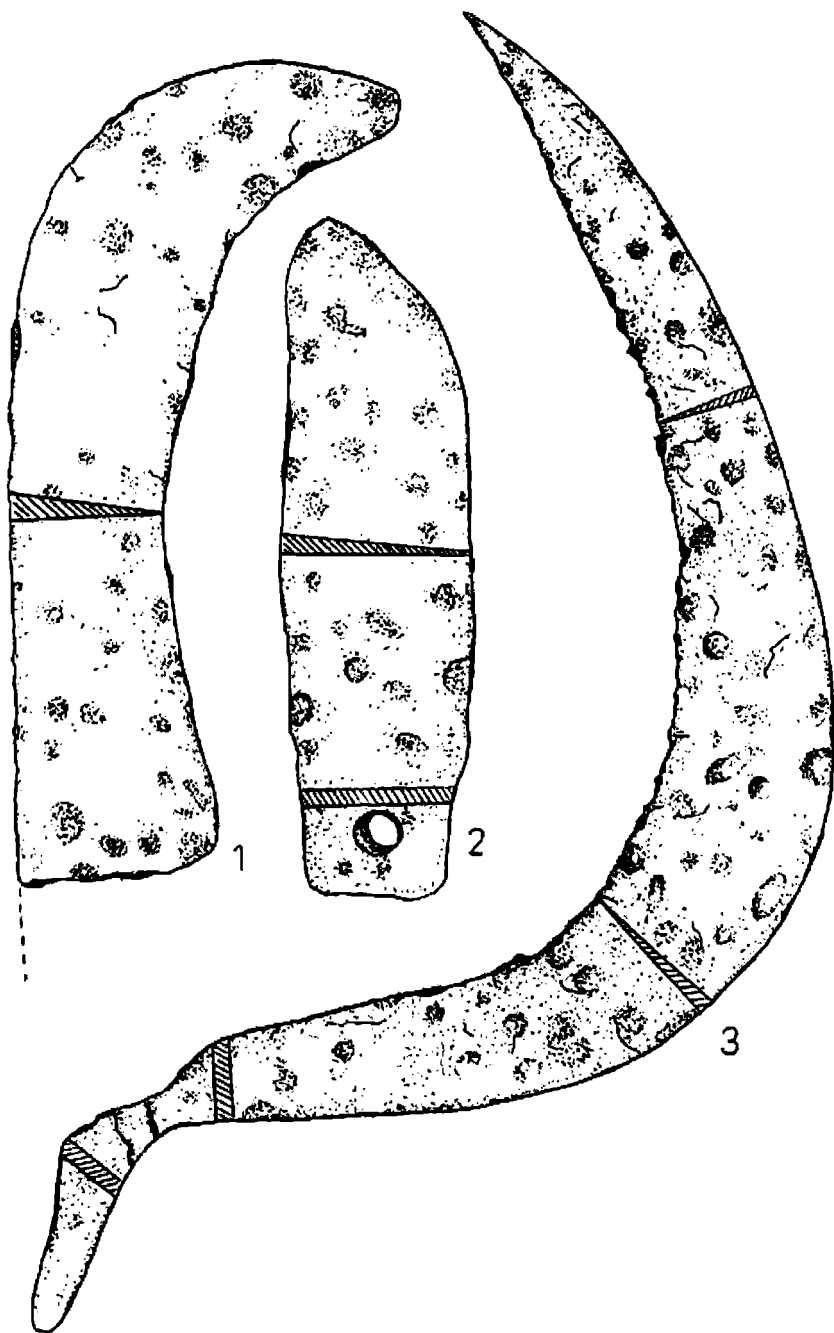

Fig. 4. – Unelte de fier : 1, Giurcani-N; 2, Mălușteni-Leaua; 3, Bursuci.

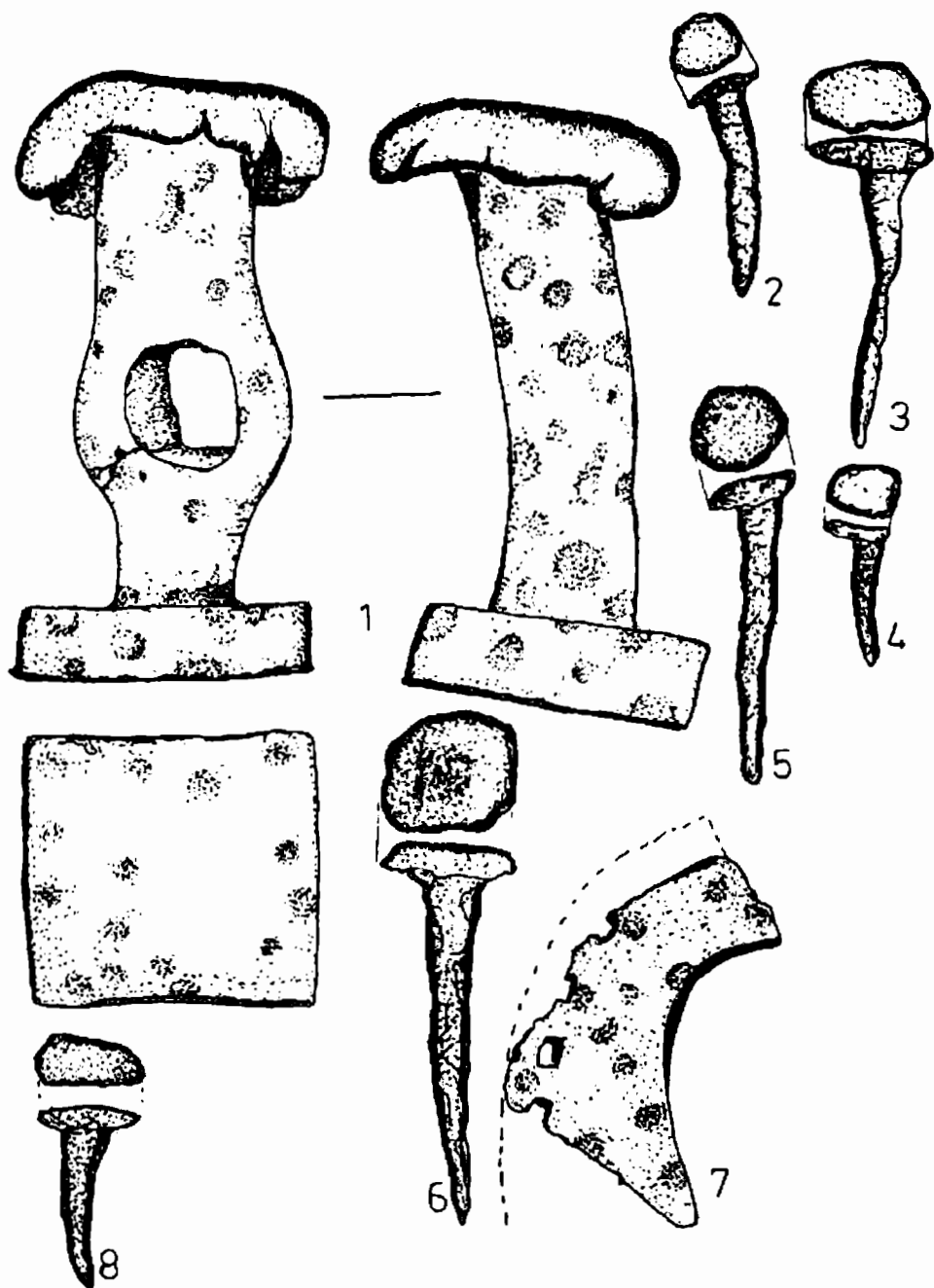

Fig. 5. – Unele și obiecte de fier: 1, Bursuci; 2, Giurcani – N; 3, 6, Șuletea- Șipote; 4, 8, Popeni- Cerchez; 5, Halta Dodești; 7, Valea Bujoreni.

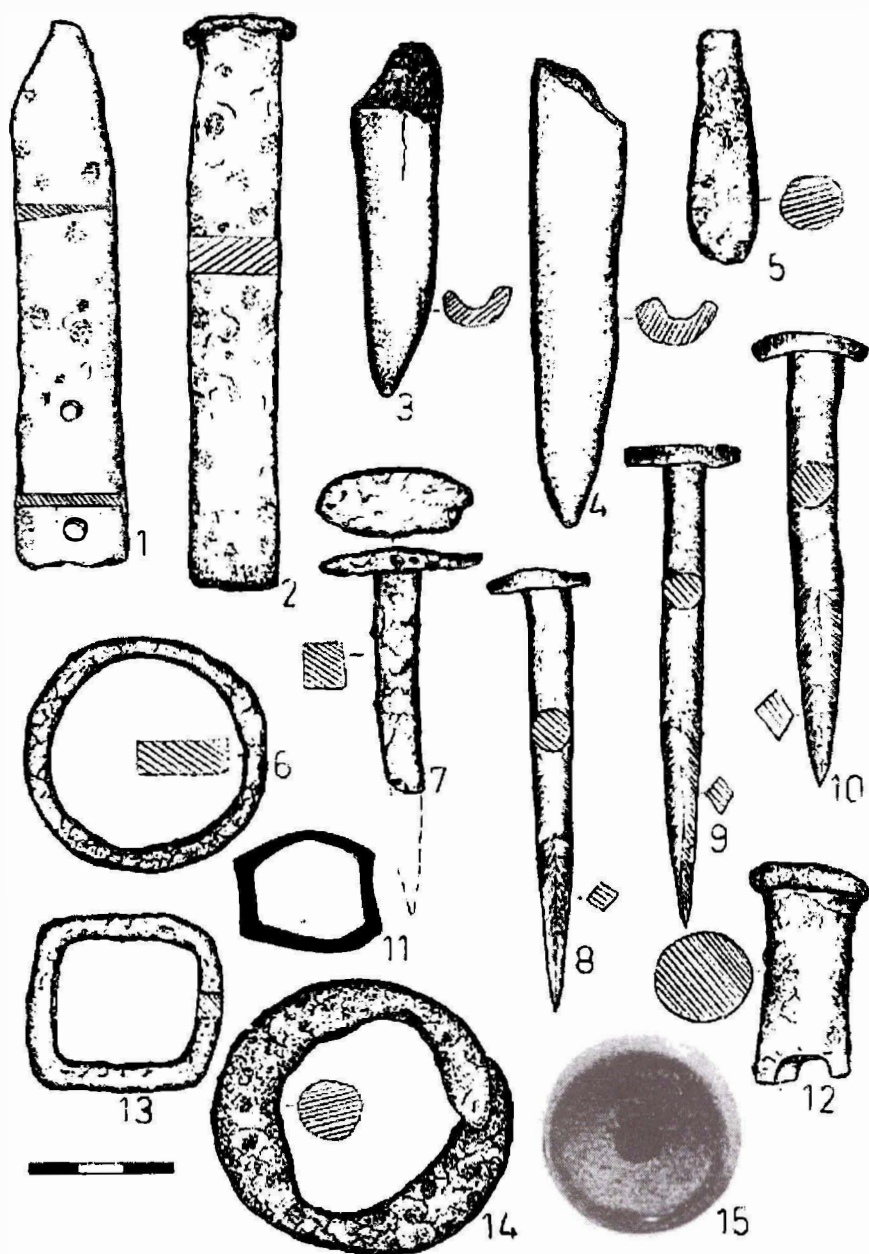

Fig. 6. – Obiecte și unelte de fier (1-2, 5-10, 12-14), bronz (11), os (3-4), ceramică (15): 1, Horga; 2-4, Șuletea-Șipote; 5-6, Rai-Gura Hulubăț; 7, Giurcani-N; 8-10, 14, Bursuci; 11-13, Mălușteni-Leaua

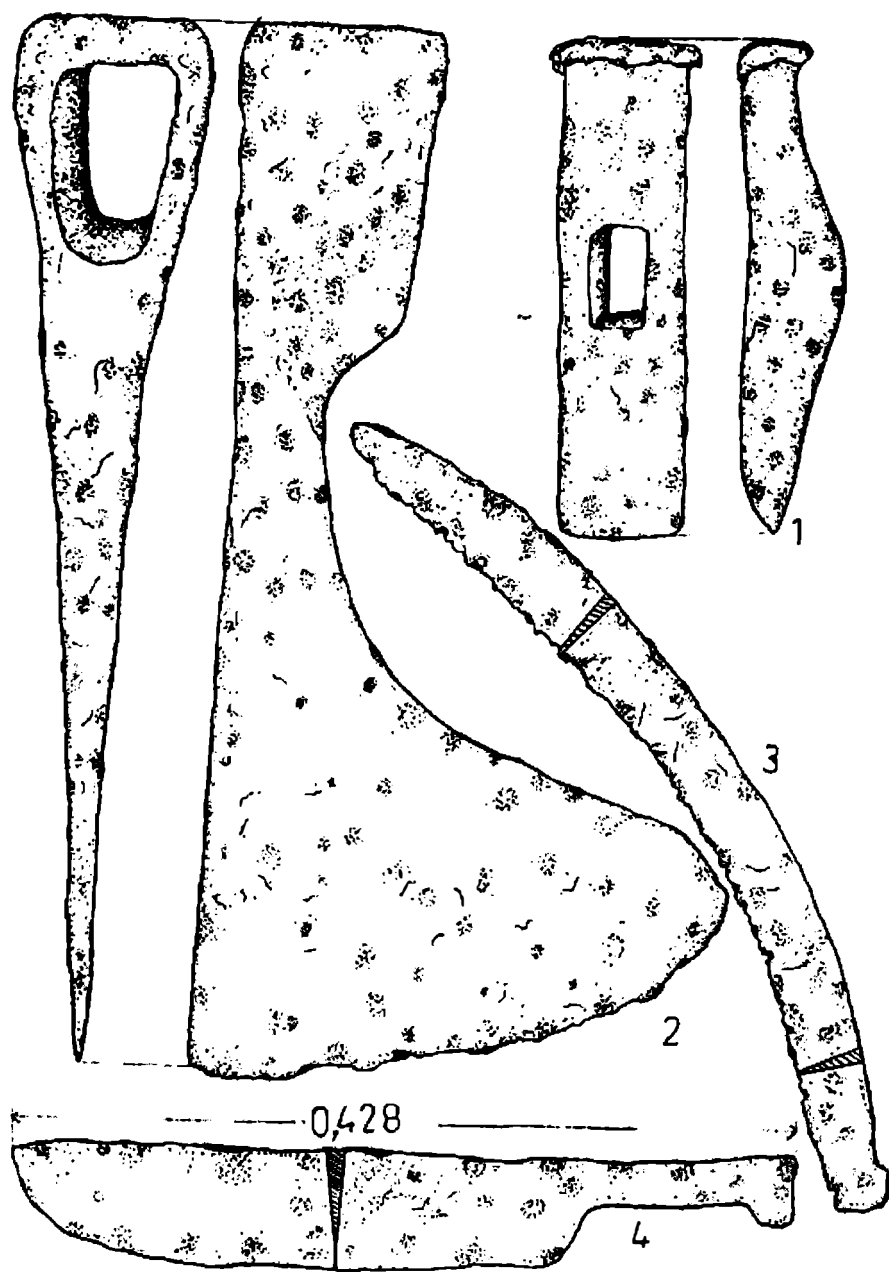

Fig. 7. – Unelte de fier: 1-2, Bursuci; 3-4, Giurcani-N

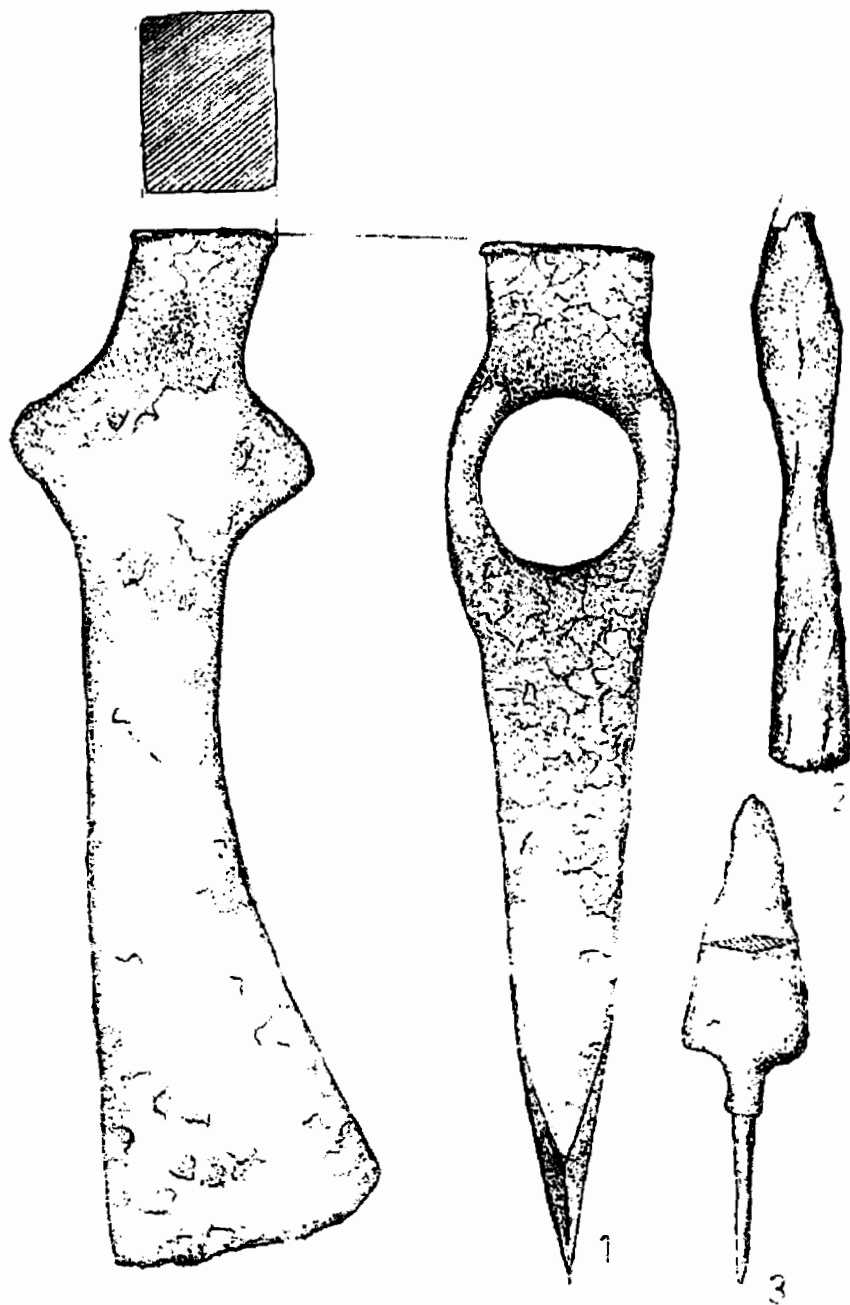

Fig. 8. – Arme de luptă din secolele X-XI: 1, topor;
2-3, vârfuri de săgeți (1, 3, Bârlălești, 2, Mălușteni).

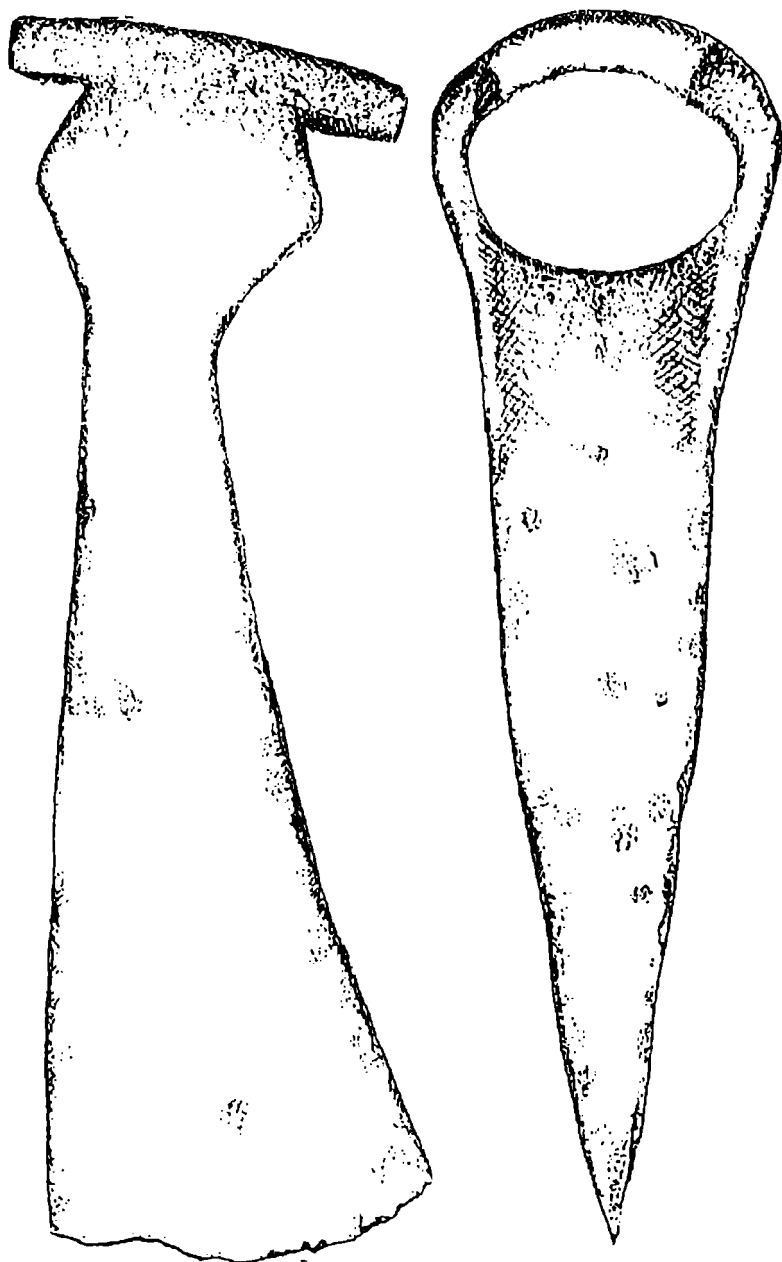

Fig. 9. – Toporul de la Giurcani.

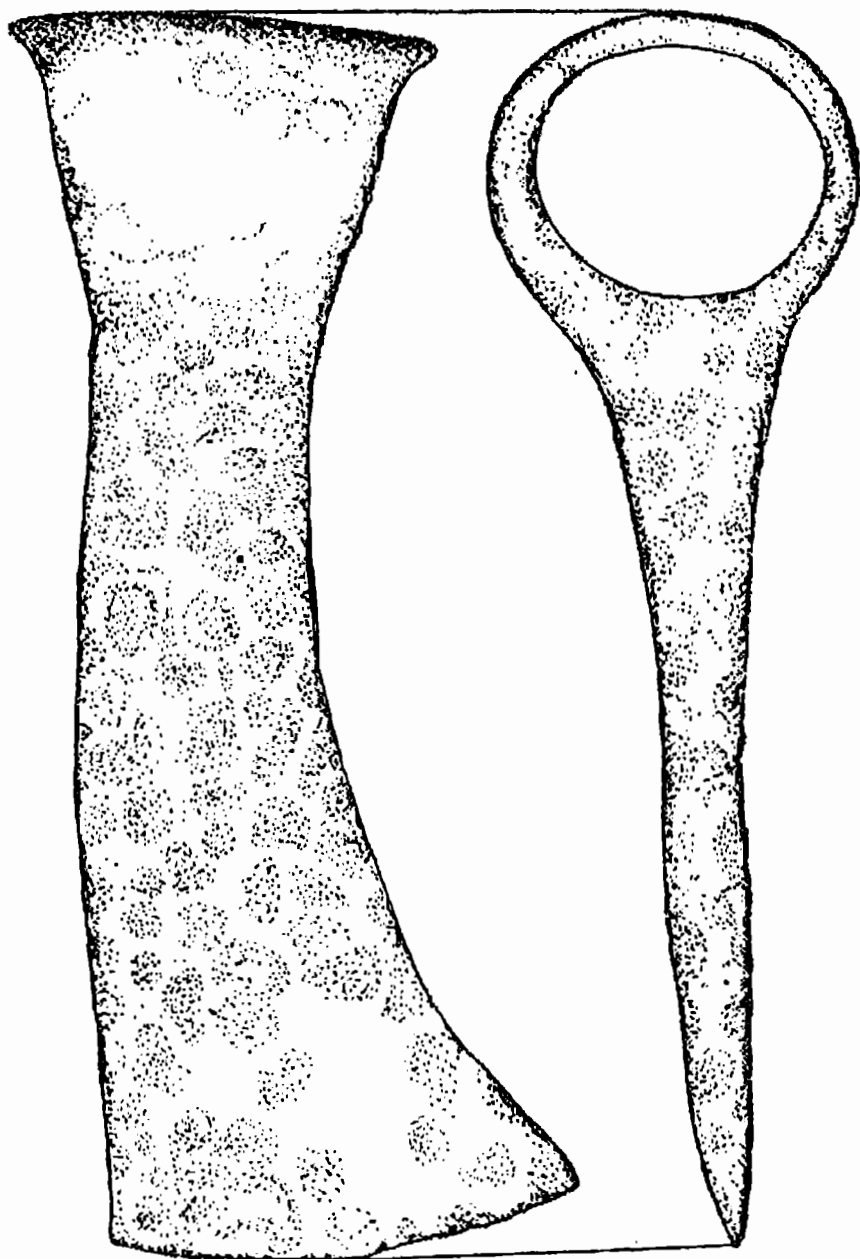

Fig. 10. – Toporul de luptă descoperit la Mălușteni.

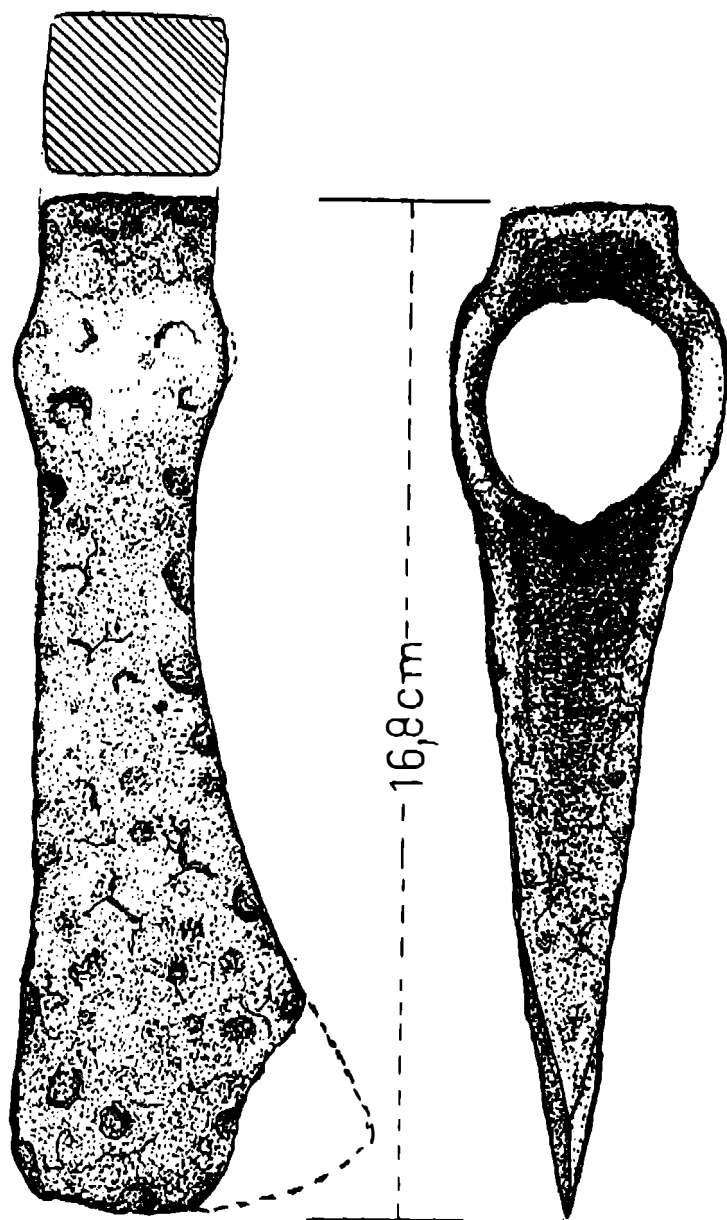

Fig. 11. – Toporul de luptă de la Halta Dodești, comuna Viișoara.

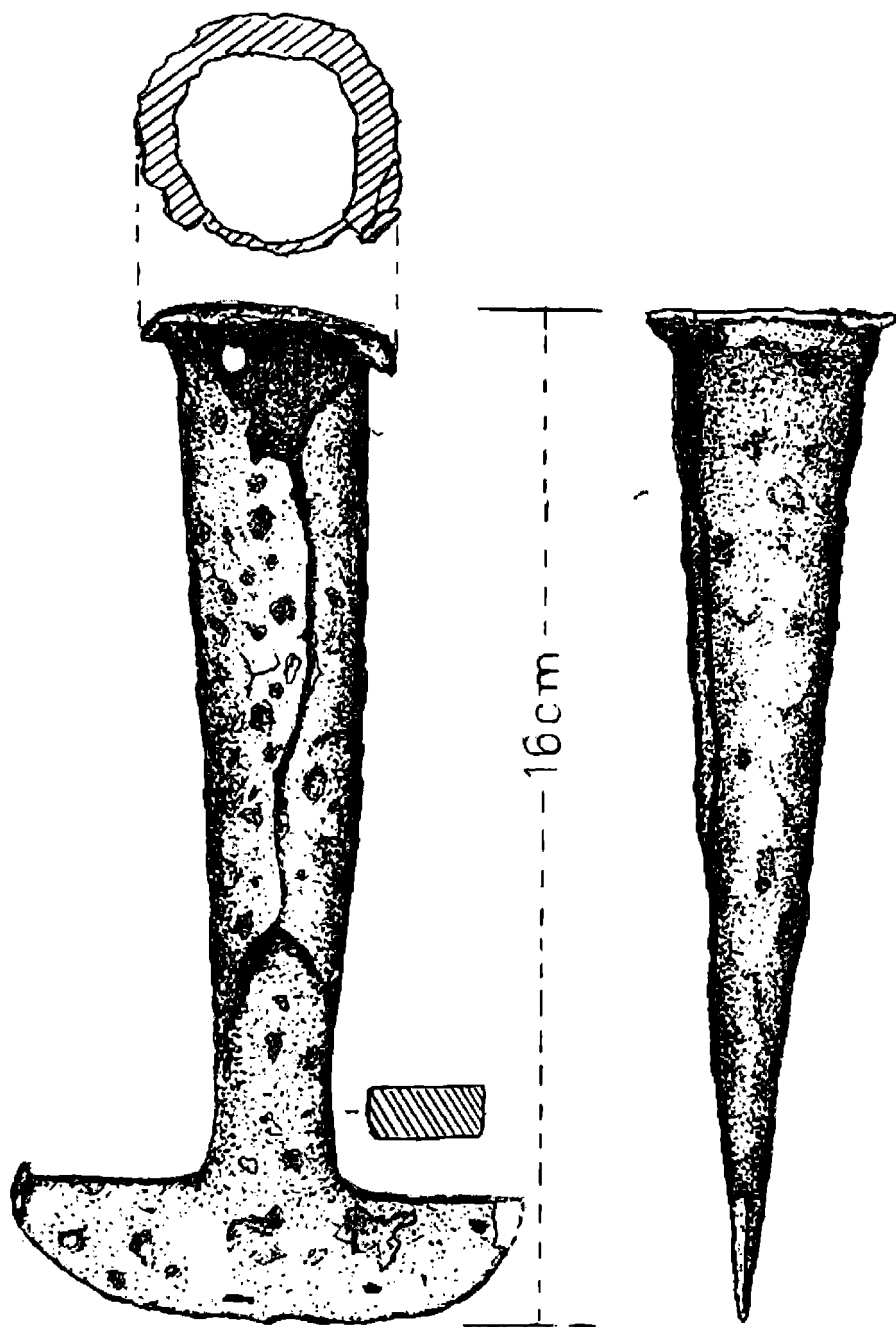

Fig. 12. – Oticul descoperit la Sărățeni-Murgeni